

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

سنگتر راضیه گلبرگ

The background of the slide is a light gray gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across it. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

***CAUSES OF INFERTILITY IN VIEW OF
IRANIAN TRADITIONAL MEDICINE: A
REVIEW***

[Journal List](#) > [Int J Reprod Biomed](#) > [v.15\(4\); 2017 Apr](#) > PMC5555035

OTHER FORMATS

[PubReader](#) | [PDF \(124K\)](#)

ACTIONS

“ Cite

☆ Favorites

PMCID: PMC5555035

PMID: [28835934](#)

SHARE

RESOURCES

[Similar articles in Pub](#)

Feedback

[Int J Reprod Biomed.](#) 2017 Apr; 15(4): 187–194.

Published online 2017 Apr 10.

Causes of infertility in view of Iranian traditional medicine: A review

[Seyed Kazem Kazemeini](#), M.D.,¹ [Majid Emtiazy](#), M.D.,Ph.D.,¹ [Fatemeh Owlia](#), D.M.D.,² and [Parisa Khani](#), M.D.³

▶ [Author information](#) ▶ [Article notes](#) ▶ [Copyright and License information](#) [Disclaimer](#)

This article has been [cited by](#) other articles in PMC.

Int J Reprod Biomed

INTRODUCTION

- تعریف ناباروری
- افزایش شیوع ناباروری در سالهای اخیر
- بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی، تقریباً از هر شش زوج، یک زوج با مشکل ناباروری مواجه هستند.
- در مجموع 80 میلیون نفر در سراسر جهان با مشکلات باروری مواجه هستند.
- شیوع ناباروری در کشورهای مختلف بین 5/3 تا 22 درصد برآورد شده است.
- فراوانی ناباروری در ایران 10.6 درصد گزارش شده است. نزدیک به 25 درصد از زوج های ایرانی در طول زندگی زناشویی خود ناباروری را تجربه کرده اند.

INTRODUCTION

- 30 درصد ناباروری‌ها به عوامل مردانه، 45 درصد ناشی از عوامل زنانه و 25 درصد علل شناخته‌شده‌ای ندارند
- گرایش فزاینده زوجین به تعویق فرزندآوری و تغییر در رفتار جنسی و سبک زندگی می‌تواند روند صعودی ناباروری را توضیح دهد
- تعداد قابل توجهی از ناباروری‌های غیرقابل توجیه، علی‌رغم پیشرفت‌های اخیر در تشخیص و درمان ناباروری، می‌تواند نشان‌دهنده علل ناشناخته این بیماری باشد که با تجارب به دست آمده در طب سنتی ایران و حکمای قدیمی قابل رفع است.

واژه های معادل ناباروری در طب ایرانی

- عقر (عدم حاملگی)،
- عسر الحبال (سختی در حاملگی)،
- عقیمی
- عقم (باردار نشدن)

MATERIALS AND METHODS

- بررسی کلید واژه ها در کتب قانون، ذخیره خوارزمشاهی، طب اکبری، اکسیر اعظم، خلاصه الحکمه
- بررسی دیتابیس ها از سال ۲۰۰۵-۲۰۱۵

RESULTS

- در طب سنتی ایران از روش‌های مختلفی برای تشخیص اینکه کدام یک از همسران (زن یا مرد) مقصر ناباروری است استفاده می‌شده است، مثلاً منی هر دو را جداگانه روی آب می‌ریختند و هر کدام شناور می‌شد ناباروری مربوط به آن زوج بود. روش دیگری که برای بررسی علت ناباروری زنان مورد استفاده قرار می‌گرفت، قرار دادن سیر در یک تکه پارچه و سپس در واژن زن در شب و هنگام خواب بود. اگر صبح روز بعد بو یا مزه آن را در دهان خود احساس کرد، نشانه عدم انسداد دستگاه تناسلی بود.

عوامل اصلی ناباروری از منظر طب ایرانی

- (1) ناهنجاری در کیفیت و کمیت منی در مرد، زن یا هر دو
- (2) ناهنجاری های رحم یا دستگاه تولید مثل زنان
- (3) ناهنجاری در دستگاه تولید مثل مردان و یا اختلال در تولید یا عملکرد منی
- (4) شرایط پزشکی در سایر اندام های مرتبط به دستگاه تناسلی در هر دو جنس (اعضای مشارک)
- (5) بروز برخی اشتباهات در رابطه جنسی.

آناتومی سیستم تولید مثل مرد از منظر طب ایرانی

- بر اساس طب سنتی ایران، دستگاه تناسلی مرد شامل بیضه ها به عنوان مسئول تولید منی، قضیب و لوله هایی است که اسپرم را از بیضه ها به آلت تناسلی می برند. قضیب شامل اعصاب، شریان ها، سیاهرگ ها و ماهیچه هایی است که مجرای ادرار و منی بین آنها قرار دارد.
- فیلسوفان باستان معتقد بودند که ماده اصلی منی از مغز منشأ می گیرد و از دو رگ پشت گوش می گذرد و در نهایت به بیضه ها می رسد. آنها معتقد بودند که با قطع این دو رگ، ناباروری مردان به طور کلی از بین می رود.

علل ناباروری در مردان

- 1- ناهنجاری های آناتومیکی و ساختاری
- 2- ناهنجاریهای منی
- 3- اختلالات سایر اندامها
- 4- مشکلات روانی
- 5- اختلالات سکسوال
- 6- علل ناشناخته

1- ناهنجاری های آناتومیکی و ساختاری

- الف) وجود قوس، مشکل در اندازه آلت تناسلی (آلت تناسلی خیلی بزرگ یا کوچک)، انحراف خروجی مایع منی از خط وسط، ضعف آلت تناسلی که باعث اختلال در ورود مایع منی به داخل رحم می شود.
- ب) آسیب به اعصاب آلت تناسلی یا رگ های خونی آن که باعث اختلال در تشکیل و انتقال مایع منی می شود.
- ج) آسیب بیضه به دنبال ضربه، که می تواند تولید مایع منی را مختل کند.
- د) دانشمندان سنتی معتقد بودند که چاقی مردان مانعی برای انتقال مایع منی به رحم است.
- ه) وجود تورم یا توده در بیضه ها منجر به کاهش تشکیل یا انتقال مایع منی می شود.
- و) دوالی که در طب جدید به واریس معروف است.

2- ناهنجاریهای منی

- الف) حجم کم منی به دلیل کاهش مصرف غذا، کمبود وزن، سوء مصرف مواد مخدر یا ورزش های سخت.
- ب) کیفیت پایین منی که به تغییر مزاج آن نسبت داده می شود منی در طب سنتی ایران مایعی غلیظ ثابت، به رنگ سفید روشن و دمای ملایم که بویی شبیه به شکوفه های درخت خرما می دهد و در بیضه ها تشکیل می شود، تعریف شده است. آنها معتقد بودند که اگر از پایه مزاج خارج شود، کیفیت مایع منی را با مشکل مواجه خواهد کرد.
- ج) زیاده روی در مصرف برخی مواد مانند کافور یا تریاک.
- د) مالیدن شوکران (که گیاهی سمی است) به اسکروتوم

3-اختلالات سایر اندامها

فیلسوفان طب سنتی ایران به بدن انسان به عنوان یک واحد جامع و سیستمی می نگریستند که اجزای آن با هم کار می کنند. آنها معتقد بودند که وجود مشکل در یک اندام به ویژه قسمت های اصلی (قلب، مغز، کبد، بیضه ها یا تخمدان ها) و اندام های گوارشی مانند معده می تواند بر سایر قسمت ها تأثیر بگذارد. بنابراین هر گونه مشکل در این اندام ها به عنوان علل ناهنجاری مایع منی در نظر گرفته شد.

4-مشکلات روانی

- مانند ترس، عصبانیت و غم هم میتواند تاثیر گذار باشد.

5-اختلالات جنسی

- ترک آمیزش جنسی برای مدت طولانی که از عوامل کاهش مایع منی ذکر شده است.

6- علل ناشناخته

- اگر حکمای طب سنتی نمی توانستند ناباروری را به دلایلی در تحقیقات خود ضمیمه کنند، نام آن را «ناباروری واقعی» می گذاشتند.

آناتومی سیستم تولید مثل زن از منظر طب ایرانی

- دستگاه تناسلی زن از نظر طب سنتی ایران از رحم، عنق رحم (واژن)، بیضه الرحم (تخمدان) و اوعیه (لوله‌های رحمی) تشکیل شده است. در طب سنتی ایران منشا جنینی رحم را عصب می‌دانستند و به دو قسمت داخلی با عروق زیاد و رگه‌های معده‌مانند و قسمت بیرونی که به‌عنوان غلاف و پوشش عمل می‌کند و به هم مرتبط است طبقه‌بندی می‌کردند. از طریق برخی رباط‌ها به اطراف خود متصل شده است.

علل ناباروری در زنان

- 1. علل انسدادی
- 2. سومزاج در دستگاه تناسلی زنان
- 3. عدم وجود خونریزی قاعدگی (آمنوره)
- 4. لاغری
- 5. علل روانی
- 6. اختلالات سایر اندام
- 7. اختلالات مقاربتی
- 8. ناشناخته

1. علل انسدادی

- الف) عوامل داخلی مانند زگیل، بواسیر یا انحراف رحم . انحراف رحم باعث قرار گرفتن نامناسب رحم در امتداد واژن می شود و بنابراین منی انسان به رحم نمی رسد. از علائم آن درد هنگام مقاربت ذکر شد که با معاینه توسط متخصص قابل تشخیص بود. عوامل خارجی به ضربه به دهانه رحم یا رحم اشاره دارد که می تواند منجر به زخم یا چسبندگی یا اجسام خارجی در واژن شود . پزشکان سنتی می گفتند تجمع باد در رحم را نفخ شکم می نامند. گفته می شود که این مشکل علت عدم کاشت مایع منی است. علامت دیگر بدتر شدن باد خروجی از رحم در حین مقاربت پس از خوردن غذای نفاخ و احساس نفخ بین ناف و اندام تناسلی است

- (ب) چاقی به ویژه در افراد با شکم بزرگ از طریق فشار زیاد به رحم، لوله‌های فالوپ و واژن باعث انسداد مسیر آنها می‌شود که علت ناباروری ذکر شده است
- (ج) وجود چربی بیش از حد در دیواره رحم که از طریق جلوگیری از پذیرش کاشت اسپرم از علل ناباروری است.
- (د) بیرون زدگی رحم.
- (ه) ضعف دهانه رحم.
- (و) صلابت رحم

2. سومزاج در دستگاه تناسلی زنان

- حکمای طب سنتی معتقد بودند که سومزاج در رحم می تواند باعث اختلالات ساختاری، فساد مزاج منی و ناتوانی رحم در نگهداری جنین شود. آنها آن را به انواع زیر طبقه بندی کردند:
- الف) تغییر مزاج رحم به سمت برودت: که باعث تنگی یا انسداد لوله فالوپ، مشکل در حرکت مایع منی زن یا کندی آن و باعث کاهش توانایی لقاح می شود زیرا دمای متوسط برای عملکرد طبیعی اندام های بدن ضروری است. علایم: اولیگومنوره (خونریزی قاعدگی با فاصله بیش از 35 روز)، کاهش ویسکوزیته خون قاعدگی، طولانی شدن دوره قاعدگی. کاهش موهای ناحیه تناسلی و سردی پوست شکم در محل رحم.
- ب) تغییر در مزاج رحم به سمت حرارت: که موجب فساد مزاج منی می شود.. علایم: خون قاعدگی سیاه مایل به قرمز تیره، افزایش ویسکوزیته و دمای خون قاعدگی، هیپومنوره (زمانی که خونریزی قاعدگی نامناسب باشد و کمتر از 2 روز طول بکشد) موهای زائد ناحیه تناسلی. و پوست گرم شکم در محل رحم

- (ج) تغییر مزاج رحم به سمت خشکی: خشکی بیش از حد رحم به عنوان عاملی برای کاهش تحرک اسپرم و در نتیجه لقاح در نظر گرفته شده است. آنها معتقد بودند که حتی با لقاح، امکان لانه‌گزینی مناسب و بقای جنین کم است. برای این زنان در طب سنتی علائم زیر ذکر شده است: خون قاعدگی کمتر و تیره، ترشحات واژن کمتر (خشکی واژن) و لاغری بدن.
- (د) تغییرات مزاج رحم به سمت رطوبت: طب سنتی ایران تأثیر آن را بر ناباروری شلی دیواره رحم و ضعف در جاذبه و قدرت نگهداشت رحم دانسته‌اند. اطباء سنتی رطوبت شدید رحم را عاملی برای فساد مایع منی دانسته‌اند. ذکر کرده‌اند که به دلیل محیط نامناسب رحم حتی لقاح نیز لانه‌گزینی مناسب صورت می‌گیرد و امکان زنده ماندن جنین وجود ندارد. از علائم این سومزاج، افزایش ترشحات واژن، عدم خشکی دهانه رحم بعد از پایان سیکل قاعدگی و پف صورت و بدن است.
- (ه) نوع مادی مزاج پیچیده: ریختن بلغم و صفرا و سودا بر رحم برای رحم مشکلاتی ایجاد می‌کند که به آن سو مزاجی مادی می‌گویند. ترشحات رحمی این زنان بر اساس نوع خلط آنها به ترتیب سیاه، زرد و سفید است.

3. عدم وجود خونریزی قاعدگی (آمنوره)

- طب سنتی ایران از خونریزی قاعدگی به عنوان منبع تغذیه جنین یاد شده است. در غیاب آن، ادامه زندگی مختل می شود

4. لاغری

- در طب سنتی ایران، لاغری را مانعی برای تولید مایع منی مرغوب می‌دانند. حتی اگر لقاح اتفاق بیفتد، بدن آنها غذای مناسبی برای جنین نمی‌دهد و بقای جنین ممکن نیست. نفخ رحم نوعی اختلال مزاج پیچیده است که می‌تواند عامل ناباروری زنان باشد.

- 6. اختلالات سایر اندام ها
- 7. اختلالات مقاربتی الف) برخاستن یا حرکت شدید زنان پس از آمیزش جنسی.ب) رابطه جنسی مکرر که مانع ماندن اسپرم در رحم می شود
- 8. حمام زیاد به دلیل سستی رحم می تواند منجر به ناباروری شود.
- 9. ناشناخته

آرامش اولین نشانه وجود خداوند در انسان است.

بالرزوی روزهای آرام و زیبا برای شما